

Ю. В. Вороненко, О. П. Мінцер

Національна медична академія післядипломної освіти імені П. Л. Шупика

ТРАНСФОРМАЦІЯ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ МАСОВОГО ВПРОВАДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Yu. V. Voronenko, O. P. Mintser

P. Shupyk National Medical Academy of Postgraduate Education

TRANSFORMATION OF POSTGRADUATE MEDICAL EDUCATION IN THE CONDITIONS OF MASSIVE IMPLEMENTATION OF INFORMATION TECHNOLOGIES

Мета роботи – з'ясувати вплив інформаційних технологій у трансформації післядипломної медичної освіти.

Основна частина. У статті висвітлено, що ключовим питанням при реалізації сучасних тенденцій навчання є якість підготовки спеціалістів охорони здоров'я. Зазначено, що безальтернативним варіантом розвитку післядипломної медичної освіти та безперервного професійного розвитку лікарів і провізорів є створення єдиного методологічного центру сучасного передавання професійних знань.

Висновки. Недооцінка важливості розвитку нових технологій передавання знань може призвести до втрати стратегічних переваг у розвитку всієї системи освіти в державі. Ключовим питанням при реалізації сучасних тенденцій навчання є якість підготовки спеціалістів охорони здоров'я. Безальтернативним варіантом розвитку післядипломної медичної освіти та безперервного професійного розвитку лікарів і провізорів є створення єдиного методологічного центру сучасного передавання професійних знань.

Ключові слова: післядипломна медична освіта; інформаційні технології.

The aim of the work – to eliminate the influence of information technologies in the transformation of postgraduate medical education.

The main body. The article highlights the key issue of the implementation of modern trends in education. The single possible version of the development of postgraduate medical education and the continuous professional development of doctors and pharmacists is the creation of a united methodological center for the modern transfer of professional knowledge.

Conclusions. The underestimation of the importance of developing new knowledge transfer technologies can lead to the loss of strategic advantages in the development of all educational systems in Ukraine. The key issues in the implementation of modern trends are the quality of training health care professionals. The single possible version of the development of postgraduate medical education and the continuous professional development of doctors and pharmacists is the creation of a united methodological center for the modern transfer of professional knowledge.

Key words: postgraduate medical education; information technologies.

Вступ. У медичній освіті відбувається драматична зміна парадигм. Сучасні цифрові технології радикально змінюють основні принципи змісту навчання в закладах вищої освіти, а цифровізація зачіпає не тільки зміст, але й організацію навчального процесу. Освітні програми часто не встигають за динамікою технологій. Як наслідок, масові відкриті онлайн-курси (МООК) представляють пряму загрозу існуванню більшості університетів на ринку освітніх послуг. Відповідно, науково-педагогічний працівник (НПП) перетворюється з носія трансльованих знань і вмінь у навігатора, який допомагає орієнтуватися в базах знань.

© Ю. В. Вороненко, О. П. Мінцер

Перелічені питання стоять особливо гостро при реформуванні системи вищої медичної освіти. Необхідна оптимізація системи підміняється простим скороченням кількості закладів вищої освіти (ЗВО) чи зменшенням їх фінансової підтримки. Оцінювання змісту наукової діяльності часто підмінюється формальними показниками наукометрії. Усі ці процеси мають неоднозначні наслідки для позиціонування як медичних закладів вищої і післядипломної медичної освіти, так і викладацької праці, а ринок онлайн-освіти викликає питання про статус університетського диплома. Наведені зміни особливо важливі саме для медичної освіти, в першу чергу, післядипломної.

З однієї сторони, необхідність трансформацій медичної освіти підкреслюється в документах ВООЗ [2], обговорюється практично на всіх освітніх форумах.

Водночас однією з найважливіших драматичних змін є те, що, незважаючи на наявність видимих прогалин у компетентності випускників медичних ЗВО та лікарів при безперервному професійному розвитку (БПР), вирішальну роль у трансформації медичної освіти має відіграти перехід від традиційного централізованого передавання знань до децентралізованих платформ навчання [1]. Але якщо взяти до уваги невідкладність збільшення кількості кваліфікованих і соціально відповідальних лікарів, то на перший план висувається проблема визначення адекватності альтернативних навчальних платформ і навчальних середовищ. Кількісні характеристики подібної адекватності досі не запропоновані.

Мета роботи – з'ясувати вплив інформаційних технологій у трансформації післядипломної медичної освіти.

Основна частина. Констатуємо перший факт, що потреби в додатковій професійній медичній освіті будуть постійно зростати. В якості другого факту будемо вважати, що безперервний професійний розвиток лікаря має передбачати побудову індивідуальної освітньої траєкторії, яка б відповідала професійним інтересам і потребам. Але ключовим питанням при реалізації сучасних тенденцій навчання є якість підготовки спеціалістів охорони здоров'я.

Якщо обирати за критерій оптимізації «якість навчання», то напрями оптимізації системи безперервної медичної освіти, значною мірою, будуть визначатися вільним вибором спеціалістів освітніх організацій, формами та тривалістю підвищення кваліфікації при контролі з боку професійних співтовариств і держави. Зі свого боку, постійний моніторинг якості професійної освіти лікаря представляє багатофакторний недостатньо прогнозований процес, у якому ймовірнісні фактори: «місце роботи», «наявність пацієнтів із різноплановою патологією», «можливість виконання професійної роботи», «наявність служби відслідковування віддалених результатів лікування пацієнта» та десятки інших роблять величину ризику невірогідного висновку про компетентність лікаря надто великою.

Ще одним суттєвим фактором впливу на якість безперервного професійного розвитку лікаря ста-

ють потреби його трансдисциплінарного навчання та рішення щодо його компетентності. Нова парадигма медичної освіти та БПР лікарів і провізорів базується на поєднанні інформації наукових дисциплін, що в рамках існуючих класифікацій не мають прямого логічного зв'язку між собою. Система інтеграції таких дисциплін досить складна й, у свою чергу, об'єднує різні процеси, такі, як редукція, кластеризація, ідентифікація, створення онтологій знань. Така освіта надзвичайно важлива, крім того, потребує, по-перше, спеціально підготовлених НПП, по-друге – професійної процедури контролю рівня компетентностей і знань.

Нарешті, одним із напрямів трансдисциплінарних досліджень є створення теорії гібридної реальності, що має на меті тісний взаємозв'язок технологій і людей, як окремих осіб, так і груп. Цей напрям може справити надзвичайно великий вплив на організацію та безперервний професійний розвиток лікаря. З кібернетичної точки зору – це конвергенція та інтеграція суб'єктної, цифрової, фізичної та соціальної реальності. Дизайн елементів гібридної реальності, крім підтримки суб'єктної ідентифікації, активності, добробуту та безпеки, повинен органічно доповнювати природну реальність користувача, забезпечуючи належний досвід взаємодії. Підкреслимо, що при цьому важливо застосовувати системне мислення для управління складністю взаємодій у гібридній реальності в рамках збільшення синергетичного потенціалу для окремих осіб і організацій.

Отже, безальтернативним варіантом розвитку післядипломної медичної освіти та безперервного професійного розвитку лікарів і провізорів є створення єдиного методологічного центру сучасного передавання професійних знань. Використання потенцій професійних об'єднань лікарів і провізорів для оцінювання якості їхньої підготовки як при післядипломній медичній освіті, так і при БПР явно недостатньо навіть при застосуванні добре обґрунтованого портфоліо. Тим більше за таких умов неможливо стає індивідуалізована підготовка професіоналів високого рівня.

Висновки. 1. Недооцінка важливості розвитку нових технологій передавання знань може призвести до втрати стратегічних переваг у розвитку всієї системи освіти в державі.

2. Ключовим питанням при реалізації сучасних тенденцій навчання є якість підготовки спеціалістів охорони здоров'я.

3. Безальтернативним варіантом розвитку після-дипломної медичної освіти та безперервного професійного розвитку лікарів і провізорів є створення

єдиного методологічного центру сучасного передавання професійних знань.

Список літератури

1. Transformation of medical education through Decentralized Training Platforms: a scoping review / M. Mlambo, A. Dreyer, R. Dube [et al.] // *Rural Remote Health*. – 2018. – Vol. 18 (1). – P. 4337.

2. Transforming and scaling up health professionals' education and training. – World Health Organization Guidelines / Geneva : World Health Organization, 2013.

References

1. Mlambo, M., Dreyer, A., Dube, R., Mapukata, N., & Couper, I. (2018). Transformation of medical education through Decentralized Training Platforms: a scoping review. *Rural Remote Health*, 18 (1), 4337.

2. World Health Organization Guidelines (2013). *Transforming and scaling up health professionals' education and training*. Geneva: World Health Organization.

Отримано 03.04.19

Електронна адреса для листування: k-minf05@nmapo.edu.ua